

Előfizetési díj félévre postán és helyben borítékkal 6 forint, boríték nélkül házhoz küldve öt forint ezüst pénzben.

Megjelenik minden kedden, esütőtől-kön, pénteken és vasárnap egyegy iv. Lapunk mindenemü hirdteményeket fölvesz.

Egyegy hasáb-sorért apró betűkkel öt ezüst kr. számítottatik.

NEMZETI UJSÁG.

Előfizethető minden cs. kir. postahivatalnál s helyben a szerkesztőségnél. Zöldkert utca 488. szám alatt földszint, a hivatalban.

Tisztán írott czimeket kérünk. Levelek a szerkesztőségnek czimzandók. Bérmentetlen leveleket csak rendes le-
velezésként fogadunk el. Névalírás külső idegen kezektől hozzánk küldött köz-
vetlen leveleket semmi esetre sem köz-
lendünk.

Alapítá KULTSAR ISTVÁN táblalbró, kladja Özvegye.

TARTALOM.

Magyarország és Erdély. Nádor ő fensége egészségi állapotáról hivatalos jelentés. — A conservatív ügy körüli közvetlen teendők II. — Erdélyi országgyűlés (XV. orsz. ülés.) Törvényhatósági tudósítások. Fejérből (közgy. dohányárulás, Szabolcs körlevele). — Esztergomból (városi tisztújítás). — Budapesti újdonságok. **Külföld.** Portugalia. Spanyol-, Franciaország. N Britannia. Olaszország. **Hirdetések.** Gabonaár. Pénzkelet. Lotteria huzások. Dunavízállás.

MAGYARORSZÁG ÉS ERDÉLY.

Második orvosi jelentés nádor ő cs. k. főherczegsége egészségi állapotáról. Az e hó 8-kán beállott enyhülés, igen örvendetesen s folyvást tartott egész éjjelig; mértékletes evés után, két óráig tartó mérsékelt láz mutatkozott, melynek onyészta után, az est megnyugtató és kielégítő állapotban folyt lo: több rendbeli életműködések a természeti állapotot megközelíték; az erő gyarapodott. —

A Sól 9re való éj első felő háborítás nélkül folyt le, éjjelkor beállott kisebb mértékbeni bajok hamar eltűntek, s a nyugalmasan töltött éj másik felő után, a fensége beteg 9kén reggel jól érzé magát. Budán oct. 9kén 1846. Reggeli 9 óra. Stáhly m. k. Dr. Würtler m. k.

Harmadik orvosi jelentés. Folyó hó 9én. Ő cs. kir. főherczegsége az egész nap folytán javuló állapotban volt; a tegnap mutatkozott s figyelemmel kísért láz-jelentkezések kimaradtak; étvágy s az erők gyarapodnak; az altest zsongtalan állapota azonban még mindig nem egészen kielégítő maradt, s ennek szenvedő állapota különösen a 9ről 10re forduló éjnek nyugalom nélkül töltött első felében volt észrevehető. Kevéssel éjjel előtt nyugalom állott be, s ezt több óráig tartó üdítő álom követte.

Folyó hó 10kén reggel ő cs. kir. főherczegségének állapota megnyugtató.

Budán mindszentho 10kén 1846 reggeli 9 órakor. Stáhly m. k. Dr. Würtler m. k.

Negyedik orvosi jelentés nádor ő cs. kir. főherczegsége egészségi állapotáról. Ő cs. kir. főherczegségének az ország nádorának ma reggel köztudomásra juttatott javuló egészségi állapota a nap folytán oly örvendetes előhaladást tön, hogy az eddig közönségesen esténként beállni szokott s kevésbé nyugtatólag mutatkozott időszakot reményteljesebb biztossággal várhatjuk el. Budán mindszentho 10én 1846. Esti 7 órakor. Stáhly m. k. Dr. Würtler m. k.

Pest october 10.

A conservatív ügy körüli közvetlen teendők II.

Mielőtt I. cikkünk 3 pontjában kimondott tételink kommentárját megkezdenénk, az alkotmányos párt körüli bonyolult eszmék fozozatos kitisztulásának statistikájára vetünk egy pillanatot. . .

A politikai pártok viszonyai s állapotai, és az irántuk uralgó zavarodott s habozó fogalmak, különös és sajátzerű phasisokon mentek át e honban. — Az oppositio két évtizeden keresztül csak saját pártgazdaságát vélte a hazában üdvösnek, a conservatív pártot pedig egyáltalában eltűrhellenek. Ez időszakban nem vala más czime a conservatívoknak, mint hitszegés, szolgaság, hazafiutlanság, hütlenség s árulás!!! — E procedura, mint a nyoglo rosz akaratnak az élet s valóság elleni rugódózása sikert aratott ugyan annyiban, mennyiben tökéletesen inlmidálta a nemzet politikailag jogosított azon részét, mely mérsékelt s békeszerető jelleménél fogva az impertinentiáktól s méltatlankodásoktól ösztönleg viszsziarad; azonban azt még sem akadályozhatta: miszerint a conservatív párt eszmélethez jutva — szabályos alkotmányos helyének elfoglalására magát végre is el ne határozza.

A főlebbi alkotmányellenes eszméből az oppositio valahára kénytelen levén kiábrándulni, azon sajátzerű — és az idoi januáriusi posti gyűlésben legelőször nyilvánított taktikára lépett át: miszerint

elismerte ugyan, hogy a független conservatív párt, szabályos, tiszteletet igénylő, keresztül kasul kívánatos tünemény egy alkotmányos hazában; de azt állítá: miként nálunk conservatív pártotem, vagyis illy tiszteletet igénylő pártotem sohol sem létezik; hanem ama párt, melly magát conservatívnek nevezi, a valóságban nem egyéb, mint egy servilis s a haza iránt hütlenn kormánypárt. Ezen időtájban az oppositio mindazon czimeket, melyeket ennekelötte a conservatívok ellen szótszórt, a kormánypártra ruházta át, egy sohajos sovárgással: „miért nem létezik a honban becsületes conservatív párt“!!!

— Itt azonban csak annyi volt világos: hogy ezen transitionalis párttaktikában, t. i. a conservatívoknak becsületes és nem becsületesekrei fölöztszásában, a valóság egyedül az oppositioinak egész a hamvasztó szenvedély fokáig hágó elv s véleménytürelmetlenségénél állott, melly a becsületes és nem becsületes politikai pártczimnek bástyavonala megé rejtlözött.

Mi azon időben azt mondánk: „hogy midőn az oppositio, vélemény iránti türelmetlenségét az ellenvéleményük becsületesége vagy nem becsületesége megé rejti, akkor ezen egész dolognál a védelem s az ürügy mindig oly üres és oktalan, mint kárhözatos az alatta rejtlöző bün, és hogy az ürügy is, s maga a bün is oly nyomorult, oly impraktikus, és s alkotmány elleni állapot, hogy az egyik ép ugy lehetleníti a constitutionalis életet, mint a másik.“ És azt mondánk: „hogy az alkotmányos ügyeknél a becsületesesség mindig a közjog s alaptörvény kívánata szerint formulázott majoritásnál van, mint ott van az okosság is.“ Azt mondánk továbbá: „miszerint vegyük csak el nimbuzát ezen kényszerített s mellözhetetlen fictionnak, és az alkotmányosság azon pillanattól megszűnvn élni, a physikai erőnek erő elleni háborujává fajuland.“ Azt mondánk végre: „hogy szint illy erőszakos állapot fogna bekövetkezni akkor is, ha egyedül csak az ellenzék kényuri szeszélyétől függene a conservatív pártot, csak egyszerű keresztelés, — a kormánypárttá való keresztelés — által conservatív lényegétől megfosztani, és az illy fictivus spoliatio segítségével, az alkotmányos kormánypárttól, a becsületes meggyözödés jellemét megtagadni.“

De kinyilatkoztatánk mi akkor lapunkban még azt is: „hogy ő felségének magaskormányára iránt határtalan bizodalommal viseltetünk ugyan, és tökéletesen állájuk, hogy az a népszerűséget és többséget, maga részére bizonyosan ki fogja vinni; és mind e mellett is még sem tartánk sem szükségesnek, sem tanácsosnak, sem márcsak lehetségesnek is, miszerint kormánypárti czim alatt magát akkor még egy állandó alkotmányos párttá organisálta légyen.“ Kinyilatkoztatuk azonban egyuttal: „hogy ha, mikor, s a mikben a conservatívok a kormány intézkedéseit föntartására fognak szavazni; ott, akkor, s azokban a conservatív párttól azt, hogy annak az illy specialításokra nézve, a kormánypárt czimet tényleg azonnal magára kell öltenie, elvitáznai akarni, oly reneteg, oly rémlogos oktalanság, hogy annál még nagyobb csak az lehet, ha valaki alkotmányos országban a többséget tetté azonnal, a mint az a kormányért szavaz — nem becsületes többség czimével akarná illetni.“ És valjon ki kétkedhetik bár egy pillanatig is, hogy az illy visszásság az alkotmányos életet teljességgel lehetetlenitöné, és vagy az absolutismusnak, s pedig csak az egyéni absolutismusnak, vagy a minoritási terroristikai rendszernek nyitna utat. Ki kétkedhetik: hogy ez kimondhatatlan veszélyes, álmélatra méltóan impraktikus, szegény, gyáva, nyomorult és gyermekies elv s eszme!

Az oppositio, óriási fonákságu nsméivel s tanaival ezen téren tökéletesen megveretttven, fokozatos taktikája a kehidai férfiu vezérlete alatt, a kormánynak a majoritás megnyerése s utóérése körüli teljességgel alkotmányos ügyekezotének keserü gyanúsítására és rágalmozására szállt alá. E férfiu t. i. önmagával s elveivel szokott iszonyatos kö-

vetkezeltségénél fogva, csak néhány nappal előbb, hogysem ama híres zalai körlevelet compilálta volna, a zalai közgyűlésen még azt mondá: „hogy egészen rendén látja, midőn a kormány magának párt-majoritást nyorni törekszik, mert ez más alkotmányos kormányoknál is így vagyon“ a mondott körlevélben azonban már azt állítá „miszerint a kormánynak javításai s intézvényei keresztülvitelére az alkotmányos párt-majoritást megnyerésére lépéseket tenni semmi szüksége sincs, mert ha működéseinek zsinórmértékül a haza akaratát veszi, az egész haza azonnal csak egy párt lesz, t. i. maga a hon!!! Itt tehát az átmenetel a tévesztő s szédítő eszmék s tanok országába ismét csak szakasztottan oly köntösben s szabásban vettetett a szándékosan tévedni akaró tévelygők elébe tápszerül, mint amott odafön, a becsületes és nem becsületes conservatívoknak osztályozásánál; mert miután egy ideig az oppositio iratok s beszédekben, szörnyű alkotmány körüli avatatlansággal a tanok sommája a körül ingadozott, valjon okosan, jogosan s eszélyesen teszi-e a kormány, midőn körülnéz, hogy majoritást nyerjen? — Ezen oscillatorius napok után egy közvetítési expediens született a világra, egy általános ellenzöki refrain hangzott t. i. csakhamar a haza egyik határszélétől el a másikig, hogy a becsületes majoritás fölötte kívánatos az országban, de hogy illy becsületes és tiszteletet igénylő majoritás a conservatívoknál sohol sem létezik, hanem egy servilis, a haza iránt hütlenn majoritást!!! — hogy a kormány magának pártoló s gyámolító majoritást a conservatívoknál toborzás és vesztegetés útján szerzeget?!!!

És mi mind erre csak azt felelünk, miszerint először is már a nemzet akaratának teljesítése dicsőséges zsinórmérték ugyan egy jóakaró lélekismeretes és becsületes kormánynak működéseivel; ezen kehidai phrasis azonban oly üres, oly határozatlan, oly bizonytalan, oly letűzhetlen eszme s szófolyam, melly addig mindig csak a forrongó kedélyeknek még inkább lángba gyujtására szolgáló haszontalanság marad, a mig a felett tisztába jönni lehetetlen: valjon a nemzet akaratát a zalai s pesti körlevélben, vagy a mi lapunkban, vagy a B. P. Hiradóban, vagy épen K. L. ur követeléseiben kelljen e keresni . . . . . Azonban mi nem érvén be, a főlebbi kehidai phrasisal, és nem maradván meg annak általános versatilításánál, melly azt arra, miszerint politikai dogmakép szolgálhasson, oly annyira haszontalanná teszi, nem kóstunk az élet s gyakorlat mezejére leszálni és épen azt világosítani föl „mi nagy mértékben merítette ki ezen elvnek practicabilis értelmét, honi ügyeinkre alkalmazva, a dolgok élén álló mostani kormány, és mi igazság fokszik azon gyanúsításnál, hogy az párttöbbséget toborzás útján iparkodik szerezni.

Figyelmeztettünk mi t. i. arra, „hogy a kormány tisztán látván, miszerint az ut, mellyen a magyar átalakulás müve megkezdett, és az eszmék s indítványok, mellyek e tekintetben fölmerültek, koránt sem voltak az alkotmányos ösvény s érettség azon stadiumában, hogy azokat egy constitutionalis nemzet alkotmányos vélemény-nyilatkozatának venni lehessen. Jól látta azt, hogy hazánkban csak egy párt konárkodik, s erőszakolja véleményét, egy, alkotmányos szempontból legtöbb tekintetét érdemlő, de teljes nyugalomban tespedő majoritás ellenében. Kézzel fogható tudomást szerzegetett pedig magának erről az utóbbi országgyűlésen, hol az oppositio követek a megyei utasításoktól magokat függetlenné tévén, kerület-gyűlési deliberatumaikat az országos ülésekben ama híres „maradjon“ által alsó táblai határozat fokára emolék. — Mielőtt tehát a kormány a cselekvőség terére kiléphetett, épen a nemzeti akarat általános olve exigentiaianál fogva szükségképen biztosítania kellett magát, hogy az, mit tenni fog, nem valamely egyoldalulag fölmerült párt, hanem a nemzet többségének véleménye által fogadtasék el. A kormány tehát alkalmat nyitott a nemzeti

véleménynek különbség nélküli nyilvánulhatására, s bátoritást nyújtott, miszerint nyilatkozhatassanak mind azok, kiknek súlyuk ennek előtte a nemzet életében csak szétszórt elem volt, politikailag azonban nem hatott; és ennél loyálisabb, becsületesebb, alkotmány-szerűbb lépést a nemzet irányában lehetetlen hogy tehetett volna...

De folytatván ezen véleményelgazodási statisztikát, még mondánk mi továbbá: „miszerint épen mi vagyunk, kik soha sem fogjuk elfogadni azon elvet, hogy a kormány e vagy ama bármi becsületes és tiszta szándokból eredő tervének, az országban minden áron majoritás szerzettség; hanem megfordítva, egyenesen követeljük, hogy az, épen az által mutassa meg becsületesszándokát s alkotmányunk iránti forró vonzalmát, miszerint szabad tért engedve az alkotmányos többség nyilatkozatának, ezen alkotmányos többség vélemény-kifolyását vegye működéseinek s initiatioinak zsinórmértékeül... Megmondánk: hogy illyformán megint szinte csak mi vagyunk azok, kik az alkotmányos garantiát, kitünőleg s kiválólólag a nemzetben keressük; de ép ezen elvünknel fogva ő felségének magas kormánya iránti tiszteletünk s rokonszenvünk is abban van gyökeresülve, hogy e loyális kormány, soha és semmi időbeni lépései és működései által tündöklőbbben nem bizonyítja, miszerint az absolutismusnak legkisebb színvegyülékébeni gyakorlatától is visszaborzad, mint épen legközelebbi időkben; midőn t. i. mind a mellett is, hogy a politikai pártok mérközésénél nyugtalan kihágások és szomorító kicsapongások történnek, az alkotmányosság elvétől áthatva, példátlan türelemmel, minden lépéseit a provinciai majoritások végeredménye számításából meríti. Megmondánk végre: hogy minden most uralkodó gyászos rendeltségek mellett is, az illy majoritásoknak saját szellemébeni megnyerésére vagy nevelésére azon módokhoz sem nyult, mely módok a mostani ujszabásu alkotmányok paizsa alatt élő nemzeteknél folyton és minden reclamatio nélkül gyakoroltatnak; hogy jelesül az ő kinevezésétől függő hivatalnokainak a többi alkotmányos nemzetekhez képest olly aránytalanul kis számában saját alkotmányos pártjának terjesztésére olly csekély elemekkel bírván, titkos költség rovatallal pedig ellátva nem lévén, ellen csak egyetlen egy esetet sem lehet minden agyarkodó rossz akarat mellett is fölhozni, miszerint anyagi vagy erkölcsi akár hitegetések s ígéretek, akár más valamely utak által a vélemények megvesztegetésére törekedett volna; hogy tehát tisztelt kormányunk e szerint, a most leginkább forrongó véleményi megalakulások vajadásai közt is, csaknem kisé tulajdonságos lelkiismeretességgel mindent ezen vélemények önkénynt kifejeledező igazulása, vagy is legszelebbebb értelemben az önkormányzati elvben nyugvó majoritási manifestatiók utain kíván eszközölni.“

És ezek tények, uraim! melyek ellenében az üres letűzhetlen phrasisek és általános gyanítások csak az eszméletlen s oktalan tömegnél nyomhatnak valamit. Az okosak, kiknek politikai életük valóság, és kik a hazugságot a lét minden viszonyaiban megvetik, az illy csupán a szédítésre számított állításokat, fölindulva, s fölhaborodva igazítandják vissza!

Erdélyi országgyűlés. XV. Országos ülés october 2-kán.

A kancellar-választás tárgyában készült s folyó évi oct. 2-ről ő felsége elébe juttatás végett kir. személynök ő nmlgához ugyanazon napi ülésből átküldött fölírata a KK és RR.

Szentséges császári királyi és apostoli fenség! legjebb s legkegyelmesebb urunk!

Fenségednek folyó évi jul. 11-ről 3876 udv. szám alatt kelt k. k. leirata nyomán Erdély nagyfejedelemség három nemzetei s visszakapcsolt részek törvényes országgyűlésére egybehivatván, hálás szívvel fogadjuk, hogy fenséged, kormánya alatti hü nepeinek jólétét s boldogságát előmozdítani kívánó természetes indulata szerint, országgyűlést nyitván, a közdolgok és közboldogság felőli tanácskozhatastra nekünk kegyelmesen ohajtott alkalmat adni méltóztatott; egyszersmind pedig fenségednek törvények megtartására czélzó atyai törekvésébe helyezett fiui bizalom által lelkesítve, törvényszerű köteleességünknek tartottuk fenségednek onnan eredett aggodalmunkat nyilvánítani: miszerint ámbár egyfelől királyi szó és eskü által szentesített törvényeink, jelesen az App.

Const. III. R. XVII. czime, a Leopoldi hitlővel 10. pontja és az 1791ki X. t.cikk évenkénti országgyűlés tartását kifejezetten rendelik, s részünkről annak évenkénti törvényszabta megtartását semmi által meggátolhatónak nem véljük; másfelől pedig jóllehet épen az országgyűlésnek megneemtartásából eredett sérelmeink, valamint az idők körülményei is, melyek alkotmányos életünk korszerű fejlesztését parancsolólag sürgetik, az országgyűlés évenként megtartását, gondolatunk szerint, felelő szükségelték volna, az mindazáltal három év folytán is s mi a felett van, nem hivatott össze.

Miket ekép fölfedezvén, fenséged, ürességében levő udvari korlátnokai állomás betöltése végett teendő választás iránt, első kir. előterjesztvényében nyilvánított, legmagasb akaratának megfelelően annyival később szívvel siettünk, minthogy a sarkalatos hivatalokrai választás alaptörvényeink jelesen a Comp. Const. II. R. I. czime IV. cikke 15. pontja, ugyszintén az 1792ki 11 és 20. t.cikknel fogva a KK. és RR. kétségbe vonhailan joga s innen folyó kötelessége.

Mihez képest érintett állomásra választásunkat megtevén, szózat többséget nyertek:

Katholikusok közül: b. Jósika Sámuel 213, gr. Lázár László 106, Gál László. — Reformátusok közül: b. Kemény Ferencz 147, gr. Mikó Imre 129, gr. Degenfeld Otto 118. — Lutheránusok közül: b. id. Bruckenthal József 120, Salmen Ferencz 103, Conrad Mihály 95. — Unitáriusok közül: Dániel Elek 131, Sala Mihály 130, Gállfalvi Imre 125 szózattal.

Melly, a KK. és RRket szentesített törvények nyomán illető, szabad szózatolási joggal választott, s idezött hivatalra magukat érdemesített hazánkfiainak sorát legfensőbb kir. megerősítés végett fenségednek alázatosan fölterjesztjük; tisztelettel esedezvéen, hogy mivel a kir. kormányzói és udvari korlátnokai hivatalok ezen ország valamennyi sarkalatos hivatalait mind méltóságra, mind a közkormányzatbai túlyomó befolyás által fölülmulják, kegyelmes tekintettel levén fenséged szózatok többségére s a bevett vallások egyenlőségéről szóló alaptörvényeinkre, ezen ürességben levő állomás betöltése körüli megerősítési törvényes joggal akint élni méltóztassék, nehogy az említett kitünően magas hivatalok — a más valláskövetők hátrátételével — azon egy valláson levőknek jussanak. Miután továbbá a Comp. Const. II. R. I. czime IV. cikk 15. pontja az országos hivatalnokokat, állomásaik ürességbe jövetel után tartandó legelső orgyűlésen megválasztandóknak, megerősítendőknék és az ország Rendoi előtt eskütétel mellett új hivatalukba beigtatandóknak rendeli, s miután a KK. és RR. meggyőződve vannak az iránt, mikép egyik országgyűlés választása következő országgyűlésre leküldendő megerősítésnek alapjául nem szolgálhat, fenségedet hódoló alázattal kéri, hogy ezen ürességben levő udv. korlátnokai állomásra legkegyelmesebb kir. megerősítését még ezen országgyűlés folyama alatt leküldeni méltóztassék; tisztelettel esedezvéen egyszersmind az iránt is, méltóztassék fönnevezett fenséged ezután hozzánk küldendő kegy. kir. leirataiban a KK. és RR. törvényes választási jogát — az 1791ki 11. és 20. t.cikkekben is elfogadott és beiktatott s a KK. és RR. ezen jogát helyesebben kifejező — „választás“ nem pedig, jogaikat sértő „kijelölés“ kifejezésével élest kegyelmesen megparancsolni.

Előbocsátott alázatos kéréseinkhez csatoljuk még azt is, méltóztassék kir. fenséged az országgyűlés évenkénti megtartására nézve főlebb tisztelettel fölhozott okainknak kegyelmes tekintetbe vételével, jövőre nézve az országgyűlést évenként egybehívni s hű KKai és RRei ezen törvényszerű kívánatának eleget téve, a fejedelem és hon közjavára irányzandó tanácskozásokra a törvény által kiszabott időben legkegyelmesebben utat nyitni, tántoríthatatlan hittel s hűséggel örökölvén szentséges cs. kir. fenséged kelt Kolozsvárt oct. 2. 1846. legalázatosabb állandó hűségü alattvalói és szolgálói: Erdélyország három nemzete s a visszakapcsolt részek KK. és RRnek közönsége.

TÖRVÉNYHATÓSÁGI TUDÓSÍTÁSOK.

Feljérhől. October 6dikán. Tegnap kezdődött közgyűlésünk, s a mlgos főispáni helytartó urnak a nagy számú fényes gyülekezethez intézett üdvözlöte után, azonnal gr. B. K. az indítványok meze-

jére lépven, előterjeszté: hogy a Pester Zeitungban legközelebb azon hivatalos hirdetmény olvasható, mely szerint a cs. kir. udvari kincstár Magyarország több helyein dohányárulási boltokat fog nyitni; ebben az indítványozó a dohánygyedáruságnak Magyarországra leendő behozatalát hiszi lappangani, s föl hívja a rendeket, hogy a nemzeti iparnak e nevezetes cikkét a fenyegető veszély ellen védelmezék, — s ő felségének ezt mint sérelmet egy alázatos fölírásban előterjesztvén, orvoslást kérjenek, egyszersmind ezen ügy pártolására a többi megyéket is körlevéllel föl szólítsák. Az indítvány mellett részint az indítványozó, részint több ellenzéki tagok által fölhozott: hogy honunkban a dohányügy igen fontos, pár évtől szép virágzásnak indult, például csak Pesten több mint 10 ezer kezot foglalatoskodtat, s hogy ons resultatumokat a kormánynak iménti lépése enyészettel fenyegeti; hogy az nem csak a nemzeti iparérdeket, de egyenesen azon törvényeket is sérti, melyekben jövedelmei kiszabvák, s melyeket a törvényhozói testülettel értekezés nélkül szaporitania nem lehet; hogy egy hatalmas kormánnyal privát ember nem állhatja ki a concurrentiát; s. Majd szívunk eleinte olcsó szivarokat, de meg fogjuk ez olcsóságot siratni, mert ez csak addig álland főn, míg a többi gyárnokok megbuknak, a midőn majd a kormány egyedül maga lesz a piaczon, s meg fogja szabni szivaraink árát; — hogy a kormány czélzata nem lehet nyereszkedés, mert köztapasztalás szerint a kincstár semmit sem nyer, nagylelkűségi czélja sem lehet, mert p. o. a deputationalis költségek is már visszaköveteltettek; sőt a kormánynak e lépése védőgyelet elleni harcz, melynek eltemetését minden áron akarja. Mindezek ellenében a conservatív részről megjegyztetett, miszerint itt monopoliumról szó sem lehet, mert nekünk szabad dohánytermesztésünk, szabad adásvevési piacunk van; a concurrentia határait pedig nem keskenyíteni, hanem tágítani van érdekünkben; a mit hazánknak legkisebb lakójától meg nem tagadunk, azt a kormánnytól sem lehet megtagadni, s valamint akármelylek földesuraság, ugy a kormány is föntartására törvényesen kijelölt birtokain szabadon investálhat, természetben, termékeit eladhatja, a nekie szükségeseket megveheti, szóval kereskedhetik; hogy a kormány a boltnyitás s gyárfölállításnak régi ususában van, egyébkint törvény által sincs eltítva; — hogy magunk is fölírással kértük már őt, miként emeljen gyárokat; csak akkor lehetne az egyedárusági szándékot gyanitanunk s tőle félünk, ha kimutatva lenne (mi azonban legkevesebbé sincs) hogy a kormány a szivargyártmányokat olcsóbban adja, mint mennyibe a gyárnokoknak kerül; hogy a kormány ezen concurrentiája által bennünket csak a fiók árusoknak (Verschleisszer) kik szivarokat méregdrágán adják, csalásaitól kíván mentesíteni; köztudomásu dolog, hogy a bankjegyek részvénytársaságtól adatnak ki, s a kormány azokat csak biztosítja; ha pedig a kormány versenyzésén azért aggodunk, mert jövődöben visszaélések történhetnek, akkor az óvatosság lesz szabadságunknak legnagyobb zsarnoka. E túlyomó okok a mesterkelt fellegekkel bevont láthatárra derüt hozván, az indítvány nagy szótöbbséggel megbukott. Megemlítettök tartjuk e tárgy feletti vitatkozásnál egyházunk egyik legkitünőbb jelességü, erélyes főpapjának B. M. cz. püspök s főtörvényszéki bírónak S. .... y (b. némely csipősebb észrevételeire tett következő nyilatkozatát: „Nyilatkozatra szólit föl — mondá — tbiró ur, a felett, valjon nem sérteni akartam e, a kormányféle szivargyárok fölállításából eredő — állítólag — roppant sérelem orvoslását indítványozó gr. B. K. urat?... Bátor, nem igen engedi magát, soha senki által benevolizaltatni — folytatá a derék szónok — ez uttal azonban, minden további következtetés nélkül kijelenti: miszerint nem sérteni, hanem ösztönt adni, buzdítani kívánta a grófo, midőn a magyar nyelvben s szónoklatban járatlanságát emlité, minek ha sikere lenne, annak tbiró ur mint elvrokona, leginkább örülhetne... Ezt megjegyyezve, szónok hívja föl tbiró urat, nem ő akarta inkább szónokot, vagy általában a clerust sérteni, midőn a jelen tárgyal semmi rokonságban nem levő egyházi anathemákat, drága lánczokról függő aranykosztoikat, jóféle tobákkal tölt nagyértékü burnótszenlecezeit sat. gunyosan föl hordá?... A mi a tb. többi előadását illeti, hogy ennek irányában a rendek kellő világozásban lehessenek, megmutatá szónok, milly távalogossággal azok a valóságtól, s mennyire ki nem állják a tudományok terén a szorosabb vizsgálatot... Jelosul: S. .... y tbiró nem tudja megfogni, hogy pár-

tolhatja ma a clerus a kormányi szivarokat is, midőn hajdan átkot mondott a dohányzásra? ... Erre a felelet, nagyon könnyű föladat annak, ki a történet nagy könyvéből megtanulta, miként a dohány eredeti hazája föltalálásának, s e növény használata megismeretelésének dicsősége is nagyrészen a clerust illeti; ugyan is: pater Perez János sz. Ferenczi szerzetes volt, az újvilág, a dohány-növény hazájának első papja, s föltalálója... Az expedíció 1492ben Columbus név alatt indult ugyan, de az eszmét, a tanácsot, az astronomiában s cosmographiában nagyon jártas Perez atya adá Columbusnak, s ugyan ezen szerzetes levelei és szóvali biztatása bírták arra a spanyol királyt és királynőt, hogy a vállalatot előmozdítsák... Perez együtt utazott Columbussal, s a mint partra értek, egy nagy keresztet s kápolnácskát emelt, honnét a vidék ma is provincia sanctae crucisnak nevezetik... továbbá, Roman nevezetű spanyol szerzetes volt első, ki bő tudománnyal teljes munkájában megismertette Európát a dohánynövény orvosi erejét s egyéb hasznosságát... És így, ha egyházi személy fedezte föl hajdan a dohány hazáját, s hasznosságát, később szintén egyházi férfi ismertette meg az ó világgal; semmi sem lehet következetesebb s méltányosabb, mint ha éppen egyházi férfiak lépnek föl a dohánygyártást akadályozni törekedők, ellenzéki mozgalmak ellen, ez által is becsben tartván elhunyt elődeiknek emlékét... Az előadottak után, talán megtudja fogni t. ur, mi nézetből pártolhatja a clerus a dohánynövényt, mint a mai kereskedésnek, iparnak, s status és egycesek jövedelmének egyik nevezetesebb ágát, s miért szereti drága vagy olcsó szelenczéből szipakolni ennek pulverisált leveleit. — Hogy Sdik Orbán pápa átkot mondott a dohányzásra, az igaz; de vajlon nem tiltották-e a világi s ezek közt különösen a protestans fejedelmek jószágvesztés, fül- és orr-élvágás büntetése alatt a dohányzást? ... Sőt Iső Jakab Anglia és Skotia királya egy munkát is írt illy czim alatt „Dohányellenesség“... miért nem említte meg tehát t. ur ezeket is, hiszen ez is ott van írva hol az anathema? ... az illy dolgok nem az emberek, hanem az idő hibája, s nem kell feledni, hogy a pápa egyszersmind római király is... — A mi a fészületekre tett megjegyzését illeti a t. bírónak, nagyon anyagi szempontból indul ki, midőn a fészületekben csak azt tekinti vajlon fából vagy aranyból vannak e azok? a keresztnél nem az anyag, hanem az, a mit jelent, a mire emlékeztet s buzdit bennünket — tekintendők... De egyébiránt van fa is, mely ritkasága miatt drágább az aranytól, s mivel üdveztünk csakugyan fa keresztre feszítettelt, becsesebb is ez, az aranytól, de melyet töredékénysége miatt, mindennapi használatra fordítani nem lehet... A clerus a tárgyban úgy tesz, mint az okos gazda, ki fa ekével kezdi munkáját, később azonban ipar s nélkülözés által aranyra is szert tesz.... Különben is győződjék meg a t. bíró, hogy ha ezen arany kereszt, melyet olly irigy szemmel látszik tekinteni, bár mi módon el is veszne... a clerus ismét a fakeresztet ragadja meg, s annak segédelmével, ki azon mindnyájunkért itt alant halált szenvedett, újra aranyból valót viv ki magának!... Tetszett a táblabírónak azt is szemrehányólag állítani: miszerint a clerus az újabb korszerű vállalatokat nem pártolja? ... hiszen a legelső gözösseli kísérlet is Dunánkon rozsnyói püspök gr. Eszterházy-nak pénzén történt, s bár nem kívánt sikerrel, de ez csak szokott sorsa minden kezdeménynek... És legyen ennyi elég — mond szónok — első találkozás alkalmával a t. bíró elítéléteinek olosztatására vonatkozólag, s ha még egyszer összehozandja a t. bíróval bár mi körülmény, s hasonló digressiora kényszerítendő szónokot, akkor bővebben meg fogja mutatni, hogy a legelső ekének föltalálója is pap volt, az első selyembogarat is szerzetes hozta a szent földről Európába, jelesül pedig hazánkban az első posztógyárt s üveghutát, szintén szerzetesek s püspökök állíták föl sat. Említett t. bíró valamit a védegyeletről is, mire nézve — minthogy már előbb terjedelmesebben nyilatkozott szónok — most csak azt tartja megjegyzendőnek, mikép az már csak a budapesti teremekben egyremásra halmozott cifra zászlókon létezik, s a védegyelet eleve is csak czégér vala kint s bent a boltban, már akkor is politikát főzének, s éppen a gróf indítványa áll világos ellentétben a védegyelet közzé tett programmjával... Azt, ha a gróf buzditandóknak tervezné maga ujján a védegyelet pártolót, a kormány szivarainak meg nem vélelőre minden visszassága mellett is meg lehetne fog-

ni; azonban az, mit indítványozott, egyenesen a kereskedés szabadságának megszorítása, a concurrentianak eltöltése; és bizonyára semmi sem tanúsítja inkább cél-szerűtlenségét, s jelen siralmas állapotra jutását annak, mint ezen fordo s visszas törekedés... A mult országgyűlés végével önkényt lépett az ellenzék a socialis térre, s most ismét vissza akarnak menni a törvényhozás ösvényére, miután igen látják és érzik, hogy túlfeszített terveiket a socialis téren sem léptethetik életbe... — Végre — nyíltan kijelenti szónok — hogy az indítványzó gróf, éppen úgy tett legkötönyebb férfiakból álló jeles kormányunkkal, mint ki szép képét előbb bemocskolja, sárral dobálja, összeszaggatja, s azután fölmutatja a népnek — mondván — nézzétek mily rútt, mily visszataszító!... S ez szónoknak sziatén ösztönül szolgál a különben is minden alapot nélkülöző indítvány nem pártolására... — Fájdalom! hogy köztanácskozásunkat ez alkalommal is az ellenzéknek több galád személyeskedése, túrelmes szelid kormányunk ellen záporokint szórt gyanu-nyilai mind végig zavarák, mely ellenzéki modor ellenében a méltóságos elnöknek testvéri hangon tett fölszólása, főügyesünknek a személyeskedések mellőzését tárgyazó o-hajtása s kérelme a kívánt gyümölcsöt kopár kebleken nem termették meg.

Ma, az az oct. 6kán az ismeretes szabolcsi levél jött tárgyalási szönyegre. Hosszas volt a vita, s mint-hogy több a dolog érdemétől eltérő s csak időt lopó nyilatkozatok történtek, mlgos tolnai főispán ur a kérdést a maga egyszerűségében tüntető föl; kimondván: hogy itt nem arról van a kérdés: vajlon jó e, hasznos e a főispánok és azok helyetteseinek a törvényszékeken elnökösködése? hanem egyedül arról: van e actu joga a főispánnak s helyettesének a törvényszékeken elnökösködni? — Egyébkint a kérdésnek törvényes szempontbóli megvitatásánál gr. Cz. J. ő maga igen számos régi s újabb korból, a mohácsi vész után különösen az 1553: 38, 1563: 50, 1680: 10 s 1723: 56, 57dik t. czikket idéztek föl, melyekből kétségtelen a főispánoknak törvényszékeken elnökösködni joguk. Ezeknek hallatára magába szállott e az ellenzék? dehog. Surdis cecinimus. Inkább öttől hatolt valamit, mintsem a napfénynél világosabban ragyogó igazságot elismerto volna. Végre az igen nagy többség nem pártolván a szabolcsi levelet, visszairást határozott Szabolcsnak, melyben vele tudatandja, miként nézeteit nem osztja, sőt megkivánják, hogy a főispánok s helyetteseik a törvényszékeken elnökösködjének.

Esztergomból. Jeles érdemeiről ismeretes m. Andrássy József esztergom v. megyei főispáni helyettes, ur — alig jöve meg Biharból, ki sem pihenelve magát az ottan fejtő gondokból, már kettős tisztujtás terhei nehezülének ismét vállaira Esztergom kobelében, mivel a fm. herceg-prímás főispán ur által tartatott v. megyeiben tevékeny részt vön, a kir. városiban pedig mint kegyelmes urunk királyunk biztosa egyedül működék, és olly eredménnyel, minek mindenki, e város érdekeit közelebről ismerő, szívéből örvend. Folyó oct. hó 5-én tartá ezt, mely nap korszakot alkotott e városban, ennek lakosait minden szép és jó reményével biztosított. Ugyan is főbíró: Pinkó István; polgármester: Takács István tb.; tanácsosok: Krakoviczer Ferencz tb., Horváth Imre tb., Hartman Ignác, Meszóna János, Kakas Ferencz, egyszersmind kapitány és Licsaer József; e két utóbbi most választott; főjegyző: Maurovich Rudolf; aljegyző: Kollár Antal; főügyész; Kis Mihály; számvető: Malina János; telekbíró: Gerendás József; főkamrás és adószedő: Koks István; ellenőr: Kolosváry József; árvák, templom, kórház és ajtatos alapítványok egyesült pénztárai gondviselője: Hecker Imre; ellenőr: Horváth Károly; lajstromzó: Szigler József; igaztató: Kakas István; kiadó: Szaller János; városi alkamrás: Mekler Ferencz; mérnök: Kis Gábor; posta administrator: Homeiszter György; erdősz: Fröhvirth József; hegy mesterek: Juhász János és Gubovics István; szószóló: 1-ső Leipolder József, 2-ik Viola Imre; most megválasztott hatvanosok: Kamenszky István tb., Kamocsay László tb., Besze János tb., Hell Péter, Schönbeck Mihály, Gianone János, Kis István, Farkas Károly, Pozzi Antal, Csernó János, és Horváth Mihály urak lettek.

Budapesti ujdonságok. Ujdonságot! mindig csak ujdonságot, mintha a szegény ujdondász kezében volna a történet himpora, hogy azt elhint-

vén az idő barázdáiban, mindennap, vagy legalább minden hét négy napjában új eseményeket sarjasszon! Valóban fatalis sors jutott nekünk ujdondásznak. Történt, vagy nem történik valami, nekünk ujdonságokkal kell előállanunk, ha bár sokszor soványabb napok haladtak is el fölöttünk mint Egyiptom hét meddő évei. S aztán pedig mi sem állunk ám olly frigyben az idővel, hogy rovatunk tartalmaért méhének zárait mindonkor megnyissa. De ez mind hiába! A kötelességnek szigorú szava nem hallgat kifogásainkra, s minket könyörületlenül rendre utasít, s hangosan követeli: ujdonságot! ujdonságot! Legyen tehát. De hol, és mi tárgyon kezdjük el? Lássuk a mai napot. Ez legközelebb áll, s mindazon események között, melyeket megemlíthetünk, ez a legerede-tőbb, s legfrisebb ujdonság. Igen uraim! Mert a tegnap, már többé nem ujdonság. Az időnek mély tengerében örökre le-lemerült az, s áldása és jótéteményeire nézve nem több értékű ujdonság mint azon mult, mely fölött ezredek kárpitja sötétlik s melyre nézve mi ép úgy nem vagyunk, mint ő miérettünk. A jövőről pedig nem szólhatok, mert az még nem mienk. Egyedül a mai nap, egyedül a jelen a valódi ujdonság, mely ránk érdekel birhat, s új élvékéri szomjuzó lelkünket leginkább ingerelheti. Legfrisebb ujdonság ezután a remény, mely e mai nappal, vagyis a jelennek mint iker testvér jelenik meg mindenki hitében. Valóban a jelen, és a remény legeredetiebb s legujdonabb ujdonságok. Az, az időnek örök forgásában soha nem látott alakban mutatkozik mindonkor; új perczeket szül, melyeket még nem élvezett senki, s új dolgokat és eseményeket nemz, mely a lét végtelen folyamat láncszemkint köti össze a jövővel; — ez, mint örök tenyésztető növény virágozik szívünkben, mindennap, sőt minden perczben új hibákat hajt, s a régi életgondokkal küzdő halandót a legkedvesb ujdonságokkal lepi meg. Igen uraim! ezek a valódi ujdonságok; de ez rátk nézve mindonkor bizonyos, s nem mulattató, nem hat, nem rázkódtat, s így nem is igen kedves. Rablás, gyilkolás, gyujtogatás, az armánynak erénybe öltözött gázsága, a csapodár szerelem játéka, megcsalt hűség, és rászédett barátság az igazi tárgyak, melyeknek története a tömeget mulatja. Hiába! megváltozott a világ, és nekünk csak azon nótát kell dúdolnunk, melyet a kor igénye parancsol. Le tehát a tripusról, s tolmácsoljuk a nyomokat, miket az idő forgandó járása közöttünk hagyott. —

(Mondja aztán valaki, hogy a magyar-nak) nincs esze? ime elég az ellenkezőt hebizonyítani csak az is, hogy bizonyos magyar születésű gyógyszerész, olly csodálatos hajzsirt talált föl a kopaszág ellen, mikép azt közhasználat végett készíteni s árulni csak azért nem meri, mivel attól tart, nehogy a fölkenés alkalmával hajat növeszteszen az ember tenyerén! (Azonban, négy szom közt legyen mondva, ezt mi is csak akkor hisszük el, ha a tudós föltaláló elébb próbát tesz egy rákon.)

(Szigligeti összes színműveinek) második füzet is megjelent már, melynek tartalma: „A rab“ eredeti színmű 3 fölvonásban.

(Legujabb számitás szerint) a Pesten létező zsidó lakosság áll 2340 családtyából, 2448 családaya — 4407 1—15 éves gyügyermekből, — 3883 egyenlő koru leányból, — így hát: 7053 férfiegyén, s 6331 nőszemély, vagyis összesen 13,384 lélekből.

(Az ittoni izraelita község) fenséges nádorunk ő herczegsége félszázados ünnepe emlékének megörökítésére egy 4000 ezüst forintból álló pénzösszeget alapítványozott, ollykép, hogy azon alapítványnak 5 pntes s évenkinti 200 e. forintnyi kamatjából, a most legközelebb megnyilándó ipartanodákban, egy szegényebb sorsu ifju neveltessek minden valláskülönbség nélkül. Ezen stipendiumnak érdemleges elítését mindonkorra ő császári kir. fenségre, nádor ő herczegségére, avagy fenséges családja legöregebb tagjára bizván, — miről is nádor ő fenségre a legkedvesebb szívörömmel értesülvén, ebbeli köszönetét egy a városi hatósághoz intézett leirat által tudatta az áldozni buzgó, lelkes közönséggel.

(A magyar utak állapotát mi rajzolhatja) jellemzetesebben, mint egy, a napokban Pestre érkezett magyar atyánkfának nyilatkozata, ki midőn a pest-kerepesi uton hajtana városunkba, kocsisának szüntelenül hangoztatá füleibe, hogy: az istenért csak a töltött ultra ne hajtana, mert ott azonnal elsőlyed.

(Az ittoni dolgozóházban jelenleg) vagy 338 fegyencs e közt 141 nőszemély. Ez összes számban találhatik 33 már rég ismeretes, megrögzött go-

nosztévó s 17 nőszemély, kik az erkölcsi súlyedés s javíthatatlanságnak ugyanazon rangfokán állanak. — A városi elítéltek közt találhatók jelenleg 27 elítélt bünnös; 65 nyomozás alatt levő munkakerülő, 139 bítang, kik közül 50-en köznapi munkára, 30-an az utcák tisztogatására, a többiek pedig az iskolák s a városnak más nyilvános épületei tisztántartására kárhoztatvák. Ezen munkára kényszerített országfutó naplopónaponkénti kosztot kívül kapnak még 6 ezüst krajczárnyi napszámot is, melyet elbocsátás alkalmával kapnak kézhez.

(A Pestmegye pártfogása alatt levő) hazai első takarékpénztár 1846dik évi sept. hónapban történt pénzforgalma következőleg áll. Ugymint: mult hó végével maradt kész pénz 91,877 ft. 39 kr. 5%—4% betételek s kölcsönöktől befizetett kamatok 128,138 ft. 59 kr. visszafizetett tőkék 144,061 ft. 22 kr.; összesen 364,078 ft. Kikölcsönözött 172,054 ft.; kifizetett 5%—4% betételek, s ezektől járó kamatok 138185 ft., 1 kr. 318339 ft. 1 kr.; marad kész pénz: 53738 ft., 59 kr.

(A főnebb említett alapítványon kívül) melyet az izraelita közönség nádorunk ő fensége emlékének megörökítésére tett, még egy másikat is meg kell említenünk. Megvette még ugyanis Luczenbacher urnak nagybecsű pénztani gyűjteményét, s azt a tudós társaságnak ajándékozta. A csinos ládán, melyben a becses gyűjtemény tartatik, arany betűkkel ezen fölirat olvasható: „O császári királyi hercegsége József nádor ő fenségének félszázados ünnepe emlékére a magyar tudós társaságnak a pesti izraelita közönség.” És a nemzet mivel viszonzozza mind ezt? Rokonszenvével. —

K Ü L F Ö L D.

Portugalia. A sept. 20ról kelt lisaboni hírlapok azon hírt közlik, miszerint Saldanha marquis elbocsátásáért folyamodott, eredménye még tudva nincs. A miguelista mozgalmak tökéletesen meghusultaknak látszanak. A kormány bizottmányt küldött Madeiraba, hogy egy missionarius miatt keletkezett zsi-vajgásban vizsgálatot tegyen.

Spanyolország. Madridból sept. 25ről kelt hírek szerint, Bresson gróf francia követ e napon a palotába ment s Donna Luisa Fernanda infansnő kezét Montpensier herceg számára ünnepélyesen megkérte. A királynőtől, az anya- királynétől s az infansnőtől, Bresson gróf beszédére adott válaszok megegyezőleg hangzanak. — Bresson gróf e napon 10,000 frankot osztatott ki a madridi szegények között.

A cortes sept. 23-án tartott ülésében Gonzalez Romero a ministerekhez kérdést intéze a római udvarrali viszonyok fölött, mire Pidal belügy-minister válaszában lényege következő: „Ha még a kívántakat mind el nem is nyertük, annak oka abban fekszik, miszerint e ministerek bizonyos föltételek elfogadását jónak nem látták. Romero azt véli, hogy mi mindedig a római udvartól mitsem nyertünk. Semminek nevezhetni-e azt, midőn a spanyol királynő udvarának elismerését kieszközöltük, oly kormány részéről, mely hozzá idegen vala? Ez a leglényegesebb pont, a többi ezen elismerésnek szükséges következménye. Hogy mindedig minden elérve nincs; ez ama hamis ministeriumoknak tulajdonítandó, melyek egymásra következtek, mert Róma úgy, mint bármily más kormány, bizonyos szilárd kormányra várakozik, mellyel alkudozásba bocsátkozhassék, továbbá az előbbi pápa halála s a mostaninak trónra jutása is közbejött.” Végre a minister azt nyilvánítja, hogy a cabinet a mostani pápai kormánnyal is alkudozásban van.

Franzlaország. Páris, oct. 1. A mai „Moniteur” következő cikket tartalmaz: „Tangerből kelt levelek szerint, mellyek hiteles kufföböl erednek, Deirában mindenki meg van győződve, s

nyíltan megvallja, miszerint Abd-el-Kader Algirbai újabb betörésről egészen lemondott. Ő a törzököket számos szerencsétlenségnek tette ki, s annak lehetetlenségét állatta: hogy ujan rendezett seregünk ellenében magát föntarhassa, habár a pusztaság legtávolabb helyére is menekülne. Ezen hírek egyebiránt egészen öszhangzanak a határszélekről érkezett legújabb tudósításokkal; így tehát elvitázhatlan, hogy az Afrikában követett hadrendszer az ohajtott gyümölcsöt megtermé, s a legnagyobb sikert, mit csak reményleni lehetett, megszüle: t. i. fáradszónok ellenünk megtörését.

Tegnap este esteli 9 és 10 óra között Páris Saint-Antoine külvárosában sajnálatra méltó nyugtalanságok történtek. Ürügyül szolgált, a kenyérnek főlebb emelt ára. A pékboltok ablakai s ajtai betörtettek, s majd valamennyi lámpák összezuzattak; 12 óra tájban a zavar növekedni kezdett, az utcaköveket fölszakíttatott, midőn a 48-dik serezed egy zászlóaljja megjelent s a békezavarokat elszéleszté. Ejjél után 2 órakor a rend helyreállított, több elfogatás történt s további nyugtalanságtól tartanak.

Bugeaud marschall parancsot kapott rögtön Algirba indulni, hogy Abd-el-Kader mozgalmait fölött Marocco határszélein örködjék. A marschall néhány napig még Excideuilben akar maradni, azonban ezen parancs következtében már october első napjaiban Toulonba evezend.

A metzi helyhatósági tanács utósó ülésében ismét 20000 frankot szavazott, azon czélból, hogy a kenyérnek kilogrammja a meghatározott áron alul 10 centimmal nyujtassék a metzi szükségét szenvedő családoknak. Metz városa ezen jótékony czélra ez évben már 80000 frankot adományozott.

Csipke-gyártmányai által annyira híres Alençon város, szinte mint Lyon, a spanyol királynő s infansnő menyegzőjére szinte pompás czikkeket nyujtand. A többi között a királynő számára egy csipkeruha készül, oldalán tíz két korona díszlik, mellyek az egykori Spanyolbirodalom tizenkét országának koronáit ábrázolják.

N. Britannia. London, sept. 29. A Windsorban szombaton tartott titkostonási ülésben a jelen volt canterburyi érsek utasítást nyert, hogy az egyesült országok némely részeiben uralgó szükség enyhítése végett bizonyos imádságot szerkezzen.

A „Liverpool Albion” szerint a kormány elhatározá, hogy valamennyi rendelkezhető királyi gözösök az angol s skót kikötőkbe Irhon szükségét szenvedő kerületeibe élelemszereket szállítsanak. Ugyan ezen lap azt véli, miszerint azon számos s tetemes kukoricza, s burgonyaliszt megrendelések következtében, mellyek Amerikába valának küldendők, az élelemszerek ára egy pár hónap alatt sokkal alábbszálland. Mihelyest Amerikából a megrendelt élelemszerek megérkeznek, kormányszökökön azonnal a különféle ir kikötőkbe fognak szállíttatni.

Irhonból több helyeken történt erőszakoskodásokról tudósítanak. Minapában Shenagorryból egy csoport földmivelő érkezett Cloyno városba s több liszt-s élelemszerboltot kirablott. Minthogy a pékek láták, hogy minden ellenállás sikertelen, minden nagyobb kár kikerülése végett raktáraikat megnyiták. Castlemartyrban hasonló kihágások történtek. A „Cork Examiner” a következő eseményt közli: midőn Waterford grófság tanácsszemélyzete Clasenomban tartott tanácskozás után szétoszlott, mintegy 3000 főből álló néptömeg által közpörrel fogadtatott. — Cavan s Meath grófságokban tömegekint fut a nép a földesurhoz munka s foglalatosság végett, egyébkint lopni vagy éhenhalni lesz kénytelen.

Olaszország. Róma, sept. 26. A bolognai s ravennai legátusok kineveztetését kíváncsian várják; hír szerint e két állomás Altieri s Amat bihorokoknak van szánva, azonban súlyosabb körülmé-

nyek, mellyek alig mellőzhetők, e kinevezéseket fölötte nehezítik. — Új meg új vaspálya tervezetek merülnek föl, hol magán- s helybeli érdekek többé, vagy kevesebb főszerepet játszanak. A kormány, melly eddig még semmibe sem hocsátkozott, valószínűleg annak idejében a pályavonalok irányát, miként azt a közjó igényli — minden mellékes tekintet nélkül meghatározandja. — Lützow gróf ausztriai követ hónap szabadsággal elutazik, s helyét távolléto alatt Ohms követtségi tanácsnok pótolandja; Rossi gróf francia követ szinte szabadsággal Párisba utazik. — Butenieff orosz-, s Spaur gróf bajor követkeltoi olaszországi utazásukból visszatértek; ellenben Canitz báró eddigi porosz követ, szabadsággal északfelé utazott.

Lipthay Sándor vezetése mellett szerkeszti Illucz Oláh János.

Épen most jelent meg Eggenberger József és fia

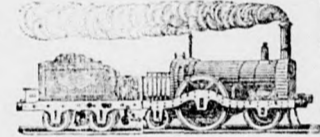
magyar akadémiai könyvtárosoknál és általuk minden magyar és erdélyországi könyvkereskedésben kapható: **Mezei gazdálkodást rendező és mindenkit érdeklő tanlagos tapasztalásokból**

Időjárás jövendölése.

Két részre osztva készítette Puky Simon.

Az ebben előadott több rendbeli elvek és törvények nem csak a példánál fölvett évekre, hanem minden elkövetkezendő időkre alkalmazandók lévén, s egyszersmind azoknak figyelemmel olvasásukkal az időjárását mindenki előre el is találhatván, főleg a mezei gazdálkodók hasznóvételüknek nagyobbítására, czélrányosak. Nagy Sadrét, 22 1/2 iv, finom velinpapíron, borítékba fűzve, mindkét résznek ára 1 ft. 49 kr. p. p. (1)

Vas-uti hirdetés-mény.

Folyó évi october 1jétől 31dikig következő rendben indulnak naponként a vonatok:

Pestről Palotán s Dunakeszin át Vácra.

8 órakor reggel, (vasár- és ünnepnapokon 11 órakor délelőtt.)
1/2 órákor délután,
5 órakor este.

Váczról Dunakeszin s Palotán át Pestre.

7 órakor reggel,
1/2 11 órakor délelőtt,
5 órakor este, (vasár- és ünnepnapokon 6 órakor este.)

A magy. középp. vasutttárs. Igazgatósága. 2-4

C s ö d ö k.

35,590. Ujvidék város tanácsának jelentése szerint Presburger Izrael helybeli héber kereskedő hitelező esödületének határnapja folyó évi november 23 24 és 26dikára tüzetlen ki, s tömeggondnokká Gvozdanovic János fűszerárus, perügylővé pedig Klatsányi István hites ügyvéd nevezetvén, ugyanez kihirdetettik. Kelt september 15kén 1846.

35,591. Sopron vármegye polgári törvényszékének jelentése szerint Ollram Márton és Erzsébet siglösi lakosok hitelezői esödületének határnapja folyó évi november 12dikére tüzetvén ki, s tömeggondnokká Trimmel András esküdt, perügylővé pedig Artner Tivadar hites ügyvéd nevezetvén, ugyanez kihirdetettik. Kelt september 15kén 1846.

24,806. Pest város tanácsának jelentése szerint Taub Dávid helybeli ékszerész hitelezői esödületének határnapja folyó évi november 16dikára tüzetvén ki, tömeggondnokká Auszterliczer Samu, perügylővé pedig Szloboda Ferencz hites ügyvéd nevezetvén, ugyanez kihirdetettik. Kelt september 9kén 1846.

Státuspapírosek árkelete.

Bécs october 5kén.	
5 ptes státuskötelezvény	ft p. p. 109 3/4
4 " " "	100 1/4
3 " " "	72
2 1/2 " " "	59 1/2
183 tiki státuskölesön (500 ft p.p.)	782 1/4
1839 " " (250 ft p.p.)	318 1/4
Lotteria huzások.	
Budán sept. 30kán:	69. 18. 36. 82. 11.
Brünnen " 30kán:	27. 53. 75. 23. 54.
Dunavizállás	
October 7kén:	6' 0" 3" az 0 fölött.

Gabonnár váltó garasokba.

			Tiszta-buna	Kétszeres	Rozs	Árpa	Zab	Kukoricza
Pest october 6. (pesti m.)	280-325	250-260	210-215	—140	92-100	130-140		
Pozsony " 2. (poz. m.)	175-195	—	140-173	100-117	75-08	90-95		
Mosony " 4. " "	185-205	—	—	—	72-75	112-114		
Nagyszomb. " 2. " "	155-190	—	150-160	100-105	61-63	—		
Győr septemb. 28. " "	160-200	—	130-150	95-104	60-65	90-105		
Kassa " 19. " "	170-157	—168	140-145	90-105	50-55	120-125		
Ujbecse octob. 2. " "	180-200	140-150	—	70-75	—	—	100	
Miskolcz sept. 30. " "	175-180	155-160	145-150	95-100	49-50	105-110		
Kolozsvár " 24. (kis véka)	—	56	—	33	—	—	16	28
Bécs " 19. (auszt. m.)	206-247	—	—	—	109-120	88-112	—	—

Részvények árkelete.

October 1jén.	
Pesti közép. vasut részv. (100 ft p.p.)	88 1/4
Nagyszombati " " (100 ft p.p.)	—
Soproni " " (200 ft p.p.)	—
Pesti lánchíd részvény (100 ft p.p.)	140
Eszterházy sorsjegy (40 ft p.p.)	60
Bécsi bankrészvény	1560
Dunagőzhajó " (500 ft p.p.)	660
Bécs-gloggnitzi vaspálya	127 1/4
Budweis-Linz-grundi " (200 ft p.p.)	214
Északi " " " " " " " "	175 1/2
Majlandi " " " " " " " "	109 1/2